

4. Harvold, E. P. (1974). The activator in orthodontics. St. Louis, Mo., Mosby.
5. Korobeinikova, Yu. I. (2013). Comparative characteristic of modern X-ray methods of diagnostics in dentistry. *Actual problems of modern medicine Bulletin of the Ukrainian Medical Stomatological Academy*, 13(5), 44-46.
6. Ricketts, R. M. (1972). A principle of areial growth of the mandible. *Angle Orthod.*, 42, 368-386.
7. Ricketts, R. M. (1972). The value of cephalometrics and computerized technology. *Angle Orthod.*, 42, 179-199.
8. Soni, A., Alladwar, N., Goel, S., Chopra, R., & Sharma, S. (2015). Evaluation of lateral Cephalometric Norms for Burstone's Analysis in Chhattisgarh by using Nemoceph Software with Lateral Cephalograms Taken in Natural Head Position. *International Journal of Oral Health Dentistry*, 1(3), 114-119.

НАПРЯМ З АКТУАЛЬНИХ ПРОБЛЕМ ПРОФІЛАКТИЧНОЇ МЕДИЦИНИ

Ваврієвич О. П., доктор медичних наук,
доцент, доцент кафедри гігієни та екології № 1

Антоненко А. М., кандидат медичних наук,
доцент, доцент кафедри гігієни та екології № 1

Омельчук С. Т., доктор медичних наук,
професор, директор Інституту гігієни та екології

Барлов В. Г., доктор медичних наук,
професор, завідувач кафедри гігієни та екології № 1

*Національний медичний університет імені О. О. Богomoльця
м. Київ, Україна*

ІНСТИТУЦІОНАЛЬНЕ ОБґРУНТУВАННЯ КРИТЕРІВ ВІДБОРУ ФУНКЦІЙ ДЛЯ ВИРІШЕННЯ ПИТАННЯ НЕОБХІДНОСТІ ЇХ МОНИТОРИНГУ В ПОВІТРІ

Пестициди є значним фактором ризику для здоров'я професійних та непрофесійних континентів [1; 2]. Основним шляхом їх надходження в організм останніх є інгаляційний. Оцінка ризику, проведення моніторингових досліджень пестицидів в атмосферному повітрі та повітрі робочої зони для розробки та впровадження рекомендацій і заходів профілактики є пріоритетним завданням багатьох країн світу.

Саме тому в усьому світі оцінка пестицидів з позиції безпеки для здоров'я людини (як професійних, так і непрофесійних континентів), здійснюється особливо суворо.

Стратегія адаптації та гармонізації вітчизняної нормативної бази в сфері застосування пестицидів ю міжнародних стандартів забезпечить успішну євроінтеграцію України, а також збереження, захист, поліпшення

і відтворення якості навколишнього середовища, захист громадського здоров'я та раціональне використання природних ресурсів [3-5]. Одним із шляхів вирішення цих проблем є удосконалення та впровадження системи моніторингу застосування пестицидів в агропромисловому комплексі України.

Мета – тігінічне обґрунтування критеріїв відбору фунгіцидів для вирішення питання необхідності їх моніторингу в повітрі.

Матеріали і методи досліджень. Нами використані метод натурного тігінічного експерименту, математичного моделювання та статистичного аналізу, фізико-хімічні (хроматографічні) методи. Статистичну обробку результатів проводили з використанням пакету ліцензійних статистичних програми IBM SPSS Statistics Base v.22 та MS Excel (версія 12.0.6425.1000, 2007 р.).

Результати та їх обговорення. На поведінку пестицидів в об'єктах навколишнього середовища впливають їх фізико-хімічні властивості (тиск пари, леткість та ін.). Більшість фунгіцидних препаратів, що застосовуються на території України є не леткими, лише 18,8% фунгіцидів мають тиск пари $> 10^{-4}$ Па і є леткими.

До групи токсикологічних критеріїв при відборі пестицидів слід віднести клас небезпечності та величину допустимої добової дози, як і інші показники небезпечності сполуки для організму людини.

Для оцінки небезпечності повітряного середовища запропоновано використовувати коефіцієнт можливості інгаляційного отруєння (КМО) та вибіркової ті пестициду при інгаляційному надходженні (KB/D_{inh}) [6, 7].

Оцінка професійного ризику при застосуванні пестицидів різних класів є важливим етапом їх передреєстраційних досліджень. Величина комбінованого комплексного ризику при застосуванні пестицидних формуляцій повинна бути також включена до переліку критеріїв відбору ті проведення постреєстраційних моніторингових досліджень.

Таким чином, для моніторингу пестицидів у повітрі рекомендовано враховувати дві групи критеріїв: фізико-хімічні властивості (тиск

пари 1-10 мПа) та токсикологічна небезпечність (1-2 клас небезпечності; допустима добова доза – 0,01 мг/кг; коефіцієнт можливості інгаляційного отруєння (КМІО) – 2,0; коефіцієнт вибіркової дії (КВД) – 99; величина професійного комплексного комбінованого ризику – 1).

Рекомендовано проведення моніторингових досліджень за умови, якщо діюча речовина пестициду відповідає мінімум трьом із запропонованих критеріїв.

Висновок. Обґрунтовані критерії відбору пестицидів, які підлягають обов'язковому моніторингу в повітрі робочої зони та атмосферному повітрі. Впровадження їх в роботу Держпродспоживслужби України, Міністерства екології та природних ресурсів України, Державної служби України з питань праці, Міністерства аграрної політики та продовольства України дозволить зберегти здоров'я сільськогосподарських працівників і населення в цілому та зменшити антропогенне навантаження на об'єкти довкілля.

Література:

1. Корзун В.П. Екологія і захворювання щитоподібної залози / В.П. Корзун, І.О. Воронцова, І.О. Антоноук. – К.: Міжрегіональний видавничий центр «медінформ». – 2018. – 743 с.
2. Черниченко І.О. Канцерогенні сполуки повітряного середовища та рак щитоподібної залози / І.О. Черниченко, О.М. Липвиненко, П.В. Баленко, І.С. Соверткова. – К.: Подільський, ТОВ «Друкарня «Рута». – 2018. – 224 с.
3. Про Загальнодержавну програму адаптації законодавства України до законодавства Європейського союзу: Закон України станом на 08.07.2011 № 3668-VI [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1629-15>. – Назва з екрану (дата звертання 16.04.2019 р.)
4. Про схвалення розроблених Міністерством охорони здоров'я планів імплементації деяких актів законодавства ЄС. Розпорядження № 1141-р, від 26.11.2014. [Електронний ресурс]. – Режим доступу:

- <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1141-2014-p> Назва з екрану (дата звертання 16.04.2019 р.)
5. Угода про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони; Закон № 1678-VII від 16.09.2014. [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/984_011. Назва з екрану (дата звертання 16.04.2019 р.)
 6. Тігінічна класифікація пестицидів за ступенем небезпечності: ДСанПіН 8.8.1.002-98. Затв. 28.08.98. К. М-во охорони здоров'я України. 1998. 20 с.
 7. Сергеев С.І. Оценка возможности возникновения острых токсических эффектов при работе с пестицидами с учетом их избирательности действия // С.І. Сергеев, Ю.І. Чайка. Современные проблемы токсикологии. 2008. №4. С. 29-31

НАПРЯМ 4. АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ФАРМАЦЕВТИЧНОЇ НАУКИ ТА ПРАКТИКИ

Макаренко О. В., доктор медичних наук,
професор кафедри соціальної медицини,
організації та управління охороною здоров'я

Карімова М. М., викладач кафедри соціальної медицини,
організації та управління охороною здоров'я

*ДЗ «Дніпропетровська медична академія
Міністерства охорони здоров'я України»
м. Дніпро, Україна*

СИНДРОМ ПРОФЕСІЙНОГО ВИГОРАННЯ ПРОВІЗОРА

В сучасних умовах професійна діяльність фармацевтичних працівників набула якісних змін. Зросли вимоги до особистості провізора і до його професійних обов'язків. З цієї причини співробітники аптек все частіше відчують емоційне виснаження, напруту, втому і стрес. І все це є передумовою для виникнення синдрому професійного вигорання [1].

Синдром професійного вигорання – це сукупність негативних переживань, пов'язаних з роботою, колективом і всією організацією в цілому. Виявляється в виснаженні психофізіологічних ресурсів, необхідних для успішного виконання професійної діяльності [2].

Метою дослідження є виявлення особливостей діяльності фармацевтичних працівників, що призводять до виникнення синдрому професійного вигорання.

Аптечні працівники, так само як і лікарі-терапевти, соціальні працівники, поділецькі, схильні до синдрому професійного вигорання, так як саме робота з людьми тягне за собою розвиток професійного стресу за рахунок переживань, що виникають внаслідок усвідомлення тягаря